

Zrozumienie potencjału spoczynkowego – Eksperyment 1

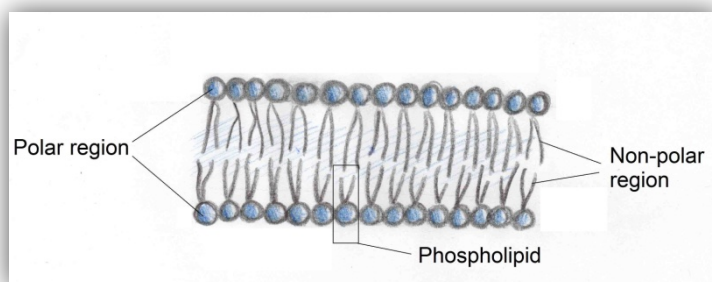
Tłumaczenie Grzegorz Gaura

Zadanie 1

Zapoznaj się z poniższymi informacjami. Której części komórki będzie dotyczyć dyskusja? Odpowiedź wpisz w nagłówku arkusza.

Informacja

Oleje należą do grupy związków zwanych lipidami. Zbudowane są z hydrofilowej główki i hydrofobowego ogona. Jeśli chodzi o rozpuszczalność olejów w innych płynach, obowiązuje oparta na doświadczeniu zasada – swój do swojego. Jeśli olej zmiesza się z inną substancją, np. wodą, płyny się oddzielą: część hydrofilowa cząsteczki oleju zwróci się w stronę cząsteczek wody, natomiast końce hydrofobowe odwrócą się. W taki sam sposób powstają błony komórkowe: polarne hydrofilowe główki fosfolipidów są przyciągane przez cząsteczki wody, natomiast niepolarne hydrofobowe ogony ustawiają się równo między sobą, tworząc dwie dwuwarstwy lipidowe, które stanowią granicę między płynem wewnątrz- i zewnątrzkomórkowym (zob. ryc. 1).

Ryc. 1: Schemat dwuwarstwy fosfolipidowej

Eksperyment

Material	Zagrożenia
Czerwona kapusta	
Oliwa z oliwek	
Płyn do mycia naczyń	Substancja szkodliwa dla zdrowia. Nie połykać.

1

Materiał uzupełniający do:

Wegner C et al. (2016) The resting potential: introducing foundations of the nervous system. *Science in School* 38: 28-31. www.scienceinschool.org/2016/issue38/membrane

Nóż	
Sito kuchenne	
4 kolby stożkowe (250 mL) z korkami	

Sposób wykonania

1. Ponumeruj cztery kolby stożkowe od 1 do 4.
2. Posiekaj drobno czerwoną kapustę (1-2 mm) i płucz ją w wodzie za pomocą sita, do momentu gdy woda nie będzie odbarwiać się na niebiesko.
3. W każdej z kolb umieść odczynniki wyszczególnione w poniższej tabeli.

Numer kolby stożkowej	Odczynniki
1	Woda (150 mL) + olej (1 kropla)
2	Woda (150 mL) + olej (1 kropla) + płyn do mycia naczyń (1 kropla)
3	Woda (150 mL) + czerwona kapusta (15 kawałków)
4	Woda (150 mL) + czerwona kapusta (15 kawałków) + płyn do mycia naczyń (1 kropla)

4. Wszystkie cztery kolby zamknij korkami, potrząśnij i odczekaj 10 minut. Co stanie się według Ciebie po wstrząśnięciu kolbami? Zapisz swoje **hipotezy** w poniższej tabeli.

Numer kolby stożkowej	Hipotezy
1	
2	
3	
4	

Materiał uzupełniający do:

Wegner C et al. (2016) The resting potential: introducing foundations of the nervous system. *Science in School* 38: 28-31. www.scienceinschool.org/2016/issue38/membrane

Zadanie 2

Korzystając z poniższej tabeli, zapisz swoje **obserwacje** dotyczące przeprowadzonego eksperymentu. Omów swoje wyniki z grupą i przygotuj się do zaprezentowania ich w klasie.

Numer kolby stożkowej	Obserwacje
1	
2	
3	
4	

Wnioski

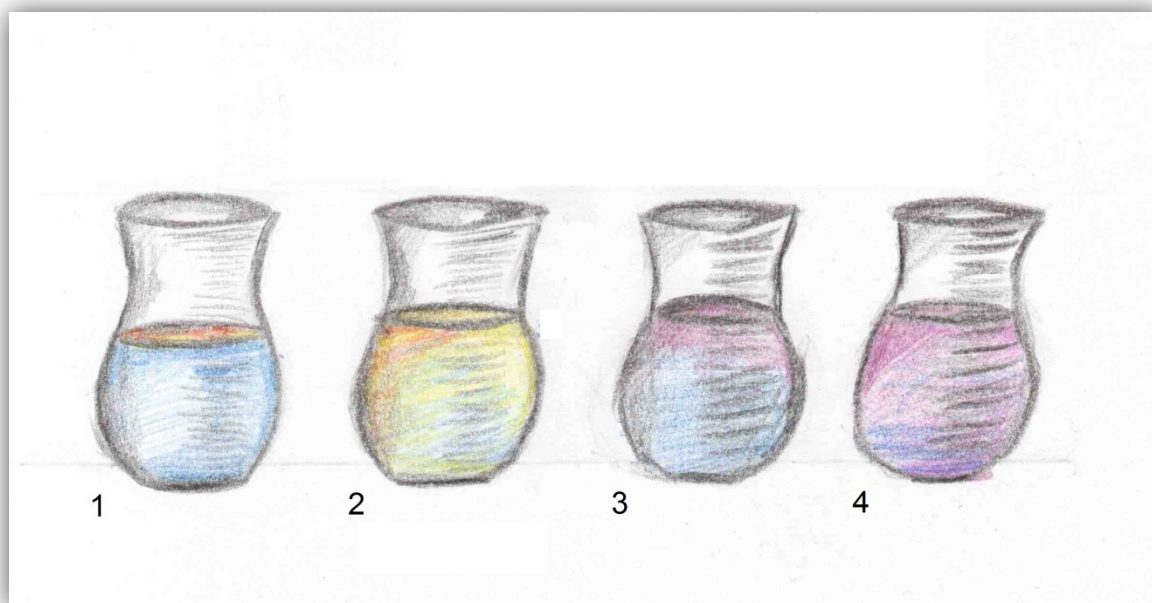
Zastanów się, w jaki sposób płyn do mycia naczyń mógł zmienić właściwości oleju i błony komórkowej czerwonej kapusty. Porównaj swoje hipotezy z wynikami eksperymentu i zapisz wnioski w poniższej rubryce.

Wnioski

Materiał uzupełniający do:

Wegner C et al. (2016) The resting potential: introducing foundations of the nervous system. *Science in School* 38: 28-31. www.scienceinschool.org/2016/issue38/membrane

Dodatek dla nauczycieli

Informacje poglądowe

Numer kolby stożkowej	Odczynniki	Obserwacje
1	Woda + olej	Olej unosi się na powierzchni wody. Płyny nie mieszają się ze względu na ich różną polarność.
2	Woda + olej + płyn do mycia naczyń	Nie ma ostrej granicy oddzielającej olej od wody, gdyż zanika ona pod wpływem detergentów.
3	Woda + czerwona kapusta	Czerwona kapusta powoduje, że woda uzyskuje lekko niebieskie zabarwienie. Taki efekt uzyskuje się pod wpływem nielicznych zniszczonych komórek.
4	Woda + czerwona kapusta + płyn do mycia naczyń	Detergenty obecne w płynie do mycia naczyń oddziałują w znaczny sposób na błony komórkowe kawałków czerwonej kapusty. Niebieski barwnik wypływa z komórek, powodując, że woda staje się ciemnoniebieska.

Materiał uzupełniający do:

Wegner C et al. (2016) The resting potential: introducing foundations of the nervous system. *Science in School* 38: 28-31. www.scienceinschool.org/2016/issue38/membrane